

Tjänsteskrivelse

Datum

2025-01-15

Vår referens

Susanna Milding
Utvecklingssamordnare
susanna.milding@malmo.se

Motion John Roslund (M) om att hedra Förintelsens ögonvittnens insats för ett bättre Malmö STK-2024-801

Sammanfattning

John Roslund (M) har inkommit med en motion som föreslår att kulturnämnden tillsammans med kommunstyrelsen skapar ett minnesmonument, en minnesplats eller något annat lämpligt för att hedra förintelsens ögonvittnen och deras insats för ett bättre Malmö. Under 1991 startades berättargruppen Förintelsens ögonvittnen av dåvarande studierektor på Borgarskolan. Motionären vill hedra minnet av medlemmarna i berättargruppen och uppmärksamma deras insats för ett bättre Malmö.

I ärendet har kulturnämnden och tekniska nämnden yttrat sig. Stadskontorets delar nämndernas bedömning att kulturförvaltningens pågående arbete med att uppföra minnesskyltar över stadens breda kulturarv skulle kunna användas för att hedra och uppmärksamma berättargruppen Förintelsens överlevande insats för ett bättre Malmö. Minnesskyltar vid platser som var viktiga för medlemmarna i berättargruppen innebär en större spridning över staden och ett personligt uppmärksammande av varje enskild medlems hedervärda insats. Då kulturförvaltningen har ett pågående arbete med att upprätta minnesskyltar, så bör även ansvaret för dessa minnesskyltar ligga hos kulturnämnden.

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige besluta

1. Kommunfullmäktige anser motion av John Roslund (M) om att hedra Förintelsens ögonvittnens insats för ett bättre Malmö besvarad med hänvisning till vad som redovisas i ärendet.

Beslutsunderlag

- Motion John Roslund (M) om att hedra Förintelsens ögonvittnens insats för ett bättre Malmö
- Tekniska beslut 241030 § 218

- Remissvar tekniska nämnden
- Kulturnämnden beslut 241024 § 112 muntlig Reservation (M) och (C)
- Remissvar kulturnämnden
- G-Tjänsteskrivelse KSAU 250120 Motion John Roslund (M) om att hedra Förintelsens ögonvittnens insats för ett bättre Malmö

Beslutsplanering

Kommunstyrelsens arbetsutskott 2025-01-20

Kommunstyrelsen 2025-02-05

Kommunfullmäktige 2025-02-27

Beslutet skickas till

John Roslund (M)

Kulturnämnden

Tekniska nämnden

Stadskontoret, hållbarhetsavdelningen

Stadskontorets handläggare

Ärendet

John Roslund (M) har inkommit med en motion som föreslår att kulturnämnden tillsammans med kommunstyrelsen skapar ett minnesmonument, en minnesplats eller något annat lämpligt för att hedra förintelsens ögonvittnen och deras insats för ett bättre Malmö. Under 1991 startades berättargruppen Förintelsens ögonvittnen av dåvarande studierektor på Borgarskolan Harry Rubenstein tillsammans med annat Lea Gleitman. Förintelsens ögonvittnen har bidragit till arbetet mot rasism, antisemitism och för allas lika värde genom berättandet av sina upplevelser som förintelseöverlevare på bland annat skolor och i andra sammanhang. När Lea Gleitman avled i juni 2024 var hon den sista överlevande medlemmen av berättargruppen. Motionären vill hedra minnet av berättargruppens medlemmar genom uppmärksammandet av deras insats för ett bättre Malmö.

Remissinstansernas yttranden

Kulturnämndens yttrande

Kulturnämnden föreslår kommunfullmäktige att anse motionen besvarad.

Kulturnämnden framhåller att det redan idag finns flera monument i Malmö som behandlar judarnas situation under andra världskriget. Utöver detta har Malmö stadsarkiv tagit fram en historisk kartguide över judiskt liv i Malmö som berör ämnet. Sedan 2021 pågår ett arbete med gröna emaljskyltar som placeras i stadsrummet för att uppmärksamma stadens breda kulturarv. På Borgarskolan har en skylt placerats som berör flyktingmottagandet 1945. Det planeras även ytterligare en skylt vid den judiska

begravningsplatsen som uppmärksammar personer som avled i Sverige av skador som de åsamkas under förintelsen.

Kulturnämnden anser att minnesskyltar som uppmärksammar berättargruppens medlemmar skulle vara ett gott komplement i arbetet. Förslagsvis kan dessa placeras på platser där deltagarna har varit verksamma. En förutsättning för arbetet är att efterlevande släktingars önskemål beaktas och att dessa ger sitt godkännande till att en minnesskylt uppförs. Godkännande av fastighetsägare för att montera minnesskyltarna är också en förutsättning. Efter godkännande av efterlevande släktingar skulle minnesskyltarna kunna bli färdigställda inom två år.

Mot bakgrund av att kulturförvaltningen har ett pågående arbete med att uppföra minnesskyltar så anses motionen besvarad. Nämnden framhåller att fördelen med att upprätta minnesskyltar, i stället för ett minnesmonument, är att dessa är tydliga och kan spridas på flera platser över staden.

Muntlig reservation (M) och (C)

Tekniska nämndens yttrande

Tekniska nämnden föreslår kommunfullmäktige att anse motionen besvarad. Nämnden framhåller att det redan idag finns flera monument som på olika sätt uppmärksammar förintelsen i det offentliga rummet. Stadsarkivet på kulturförvaltningen har ett pågående minnesskyltsprogram som kan möjliggöra uppmärksammandet av ögonvittnenas hedervärda insats. Nämnden konstaterar att det redan finns minnesmärken i den offentliga miljön som motionsställaren efterfrågar. Mot bakgrund av detta föreslår tekniska nämnden att motionen ska anses besvarad.

Nämnden framhåller att om det blir aktuellt med någon form av konstnärligt hedrande av förintelsens ögonvittnenas insats på allmän platsmark, avser fastighets- och gatukontoret att i samarbete med kulturförvaltningen finna en lämplig placering.

Stadskontorets bedömning

Stadskontoret delar nämndernas bedömning att det redan idag finns flertalet monument som i det offentliga rummet uppmärksammar förintelsen på olika sätt, och det pågår ett arbete med att uppföra fler minnesskyltar. Stadskontoret anser att motionärens förslag om uppmärksammandet av berättargruppens Förintelsens överlevande innebär ett komplement till redan upprättade monument och minnesplatser runtom i staden, samt till det pågående minnesskyltarbetet. Mot bakgrund av att kulturförvaltningen har ett pågående projekt där upprättandet av minnesskyltar skulle kunna uppmärksamma medlemmarnas hedervärda insats, så anser stadskontoret att motionens intentioner redan är besvarade. Genom upprättandet av minnesskyltar vid viktiga platser för berättargruppens medlemmar möjliggörs en större spridning i staden och ett personligt

uppmärksammande för varje enskild medlem och deras efterlevande. Då kulturförvaltningen har ett pågående arbete med att upprätta minnesskyltar, så bör även ansvaret för dessa minnesskyltar ligga hos kulturnämnden.

Stadskontorets förslag är att kommunfullmäktige anser motionen besvarad i sin helhet.

Ansvariga

Per-Erik Ebbeståhl Avdelningschef
Pamela Lindqvist Nämndsekreterare
Andreas Norbrant Stadsdirektör